

ÖZET: Devlet memurunun hastalanması sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaat etmesi sırasında izinli sayılması gerektiği ile Devlet memurunun bakmakla yükümlü olduğu eşi, çocukları, anne ve babasının hastalanması sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaat ederek söz konusu kurum ve kuruluşlarca bahsi geçen kişilerin muayene edilmesi sırasında bu kişilere refakat eden memura nasıl bir işlem yapılacağı hk.(11/02/2013-1117)

1- Devlet memurunun hastalanması sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaat ederek söz konusu kurum ve kuruluşlarca muayene edilmesi sırasında ya da muayene sonrası tetkik ve tahlillerde geçirdiği sürelerde memur hakkında nasıl bir işlem yapılması gerektiği hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 31 Aralık 2009 tarihli ve 27449 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Personelinin Sağlık Hizmetlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Devrine İlişkin Tebliğin 2 nci maddesinde “Kamu personeli ve bakmakla yükümlü buldukları aile fertleri, devir tarihinden itibaren, kurum tabiplikleri dahil birinci, ikinci ve üçüncü basamak sağlık kurum ve kuruluşlarına, sevki olarak veya doğrudan, T.C. kimlik numarası ve kimlik tespiti için gerekli bir belge (nüfus cüzdanı, sürücü belgesi, evlenme cüzdanı, pasaport) ile birlikte, sağlık karnesi olmaksızın müracaat edebileceklerdir. Kamu personeli için ayrıca, hasta yollama kâğıdı (hasta sevk kâğıdı) düzenlenmeyecektir.

Sosyal Güvenlik Kurumu ile sözleşmesi bulunan sağlık hizmet sunucuları, devir tarihinden itibaren müracaat eden kişinin sağlık yardımlarından yararlanma haklarının olup olmadığının tespiti için, SUT’ta belirtilen istisnalar hariç olmak üzere, Sosyal Güvenlik Kurumu bilgi işlem sistemi (MEDULA, MEDULA-optik, eczane provizyon sistemi) üzerinden, T.C. kimlik numarası ile hasta takip numarası/provizyon alacaklardır.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen hüküm çerçevesinde,

- Devlet memurunun hastalanması sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaat ederek söz konusu kurum ve kuruluşlarca muayene edilmesi sırasında ya da muayene sonrası tetkik ve tahlillerde geçirdiği sürelerde memurun izinli sayılması gerektiği, ancak bu iznin suistimal edildiği yönünde kanaate varılması halinde kamu kurum ve kuruluşlarının ilgililerden sağlık kurum ve kuruluşlarında muayene edildiğine veya muayene sonrası tetkik ve tahlil yaptırdığına dair belge istenebileceği, mütalaa edilmektedir.

2- Devlet memurunun bakmakla yükümlü olduğu eşi, çocukları, anne ve babasının hastalanması sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaat ederek söz konusu kurum ve kuruluşlarca bahsi geçen kişilerin muayene edilmesi ya da muayene sonrası tetkik ve tahlillerde geçirdiği sürelerde Devlet memurunun bahsi geçen kişilere refakat etmesi halinde memur hakkında nasıl bir işlem yapılması gerektiği hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 105 inci maddesinin son fıkrasında; “Ayrıca, memurun bakmakla yükümlü olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren bir hastalığının bulunması hâllerinde, bu hâllerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, aylık ve özlük hakları korunarak, üç aya kadar izin verilir. Gerektiğinde bu süre bir katına kadar uzatılır.” hükmü, 29/10/2011 tarihli ve 28099 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları ile Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Refakat iznine ilişkin esaslar” başlıklı 10 uncu maddesinde ise, “1) Memurlara 657 sayılı Kanunun 105 inci maddesinin son fıkrası uyarınca izin verilebilmesi için memurun;

a) Bakmakla yükümlü olduğu ana, baba, eş ve çocuklarından birinin,

b) Bakmakla yükümlü olmamakla birlikte refakat edilmediği takdirde hayatı tehlikeye

girecek ana, baba, eş ve çocuklarıyla kardeşlerinden birinin,

ağır bir kaza geçirdiğinin veya tedavisi uzun süren bir hastalığı bulunduğu sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi zorunludur.

(2) Birinci fıkra çerçevesinde düzenlenecek ve refakat sebebiyle izin verilmesine esas teşkil edecek sağlık kurulu raporunda; refakati gerektiren tıbbî sebepler, refakat edilmediği takdirde hayatî tehlike bulunup bulunmadığı, sürekli ve yakın bakım gerekip gerekmediği, üç ayı geçmeyecek şekilde refakat süresi ve varsa refakatçinin sahip olması gereken özel nitelikler yer alır. Gerekli görülmesi hâlinde üç aylık süre aynı koşullarda bir katına kadar uzatılır.

(3) Aynı kişiyle ilgili olarak aynı dönemde birden fazla memur refakat izni kullanamaz.

(4) Aynı kişi ve aynı vakaya dayalı olarak verilecek refakat izninin toplam süresi altı ayı geçemez.

(5) İzin süresi içinde refakati gerektiren durumun ortadan kalkması hâlinde memur izin bitmesini beklemeksizin göreve başlar. Bu durumda veya izin süresinin bitiminde, göreve başlamayan memurlar izinsiz ve özürsüz olarak görevlerini terk etmiş sayılarak haklarında 657 sayılı Kanun ve özel kanunların ilgili hükümlerine göre işlem yapılır.

(6) Refakat izni kullanılırken memurun aylık ve özlük hakları korunur.” hükmü yer almakta olup, söz konusu hükümlerde Devlet memuruna refakat izninin hangi hallerde, kimler için verileceği ve süresi ile ilgili düzenlemelere yer verilmiştir.

Ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 102 nci maddesi, memurların hizmet yılları itibariyle yıllık izinlerini nasıl ve ne şekilde kullanacakları; değişik 104 üncü maddesi, doğum, evlenme ve ölüm gibi hallerde ve bu hallerden başka mazerete dayalı verilecek mazeret izinlerinin süresi ve esasları; 105 inci maddesi, memurların hastalanmaları halinde verilecek hastalık izinleri; değişik 108 inci maddesi ise, memurların bakmakla yükümlü olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatî tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya önemli bir hastalığa tutulmuş olası hallerinde, bu hallerini raporla belgelendirmeleri şartıyla verilecek aylıksız izinlerle, bazı durumların gerçekleşmesi halinde verilecek aylıksız izinlerin süre ve esasları hükme bağlamıştır.

Görüldüğü üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda bakmakla yükümlü olduğu eşi, çocukları, anne ve babasının hastalıkları sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaat ederek söz konusu kurum ve kuruluşlarca muayene edilmesi sırasında ya da muayene sonrası tetkik ve tahlillerde geçirdiği sürelerde bahsi geçen kişilere refakat eden Devlet memuruna ne şekilde izin verileceğine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde,

- Bakmakla yükümlü olduğu kişiler ile bakmakla yükümlü olmadığı eşi, çocukları, anne ve babasının hastalanması sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaat ederek söz konusu kurum ve kuruluşlarca muayene edilmesi sırasında ya da muayene sonrası tetkik ve tahlillerde geçirdiği sürelerde bahsi geçen kişilere refakat eden Devlet memuruna izin verilmesi hususunda gerekli kolaylığın sağlanması gerektiği ve bu iznin suistimal edilmesinin önüne geçilmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarca bahsi geçen duruma ilişkin belge istenebileceği,

- Bakmakla yükümlü olduğu kişiler ile bakmakla yükümlü olmadığı eşi, çocukları, anne ve babasının hastalanması sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaat ederek söz konusu kurum ve kuruluşlarca muayene edilmesi sırasında ya da muayene sonrası tetkik ve tahlillerde geçirdiği sürelerde söz konusu kişilere refakat etmesi amacıyla Devlet memuruna verilen izin bahsi geçen personelin yıllık izninden veya mazeret izninden düşülmemesi gerektiği, mütalaa edilmektedir.